

УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА - ГАРАНЦИЯ ЗА СИГУРНОСТТА И ПРОСПЕРИТЕТА НА МАЛКИТЕ ФИРМИ

● Третирането на риска, наблюдението и прегледите като стъпки на процеса

ДОЦ. Д-Р ИВАНКА БОНЕВА
СПЕЦИАЛНО ЗА В. „ЗАСТРАХОВАТЕЛ ПРЕС“

(Продължава от брой 17/ 2008 г.)

В предишната статия започнахме разглеждането на стъпка 6. Третиране на риска. При него за улеснение се използва матрицата в таблица 9.1.

Таблица 9.1. ПРИМЕРЕН МОДЕЛ НА МАТРИЦА ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА РИСКА.

Ефекти	Значими/Неприемливи	Средно-значими/Приемливи	Незначими/Приемливи
Вероятност			
Висока			
Средна			
Ниска			

4) АНАЛИЗ „РАЗХОДИ-ПОЛЗИ“

Целта на този анализ е да се определи съотношението между разходите и ползите на третиране на риска в съответствие с:

- ✓ честотата на неговото приложение и ефектите/ползите;
- ✓ възможните алтернативи за третиране и избора на най-подходящата между тях;
- ✓ ефективността на третиране;
- ✓ неговата продължителност;
- ✓ общите разходи по изпълнението на избраната алтернатива за третиране;
- ✓ нивото на остатъчния риск след редуциране на първоначалното му ниво;
- ✓ законодателните изисквания, вкл. с нормите за безопасност на работното място; опазване на околната среда; транспортиране и съхранение на суровини, готова продукция и мн. др.

В тази насока вниманието се концентрира и върху решения за промяна на:

- условията, при които вероятността за риска се ограничава;
- последствията - загуби или печалби, които се вписват в бизнес плана, както и в плана за действие при извънредни ситуации;
- негативните ефекти, част от които по договор са прехвърлени на доставчици, клиенти и застрахователи, като начин за споделяне, трансфериране на риска;
- първоначалния риск до приемливо, остатъчно ниво.

Препоръчително е така посочени процедури да присъстват в предварително изготвен план, който улеснява тяхното изпълнение.

5) ПЛАН ЗА ТРЕТИРАНЕ НА РИСКА

Той отразява съдържанието и целите на приетата стратегия за управлението на рис-

ка и по-конкретно за планираните:

- процедури по третиране на риска;
- срокове на изпълнение;
- ресурси, осигуряващи управлението на риска;
- персонални отговорности.

Всяка процедура по изпълнението на плана се документира, което улеснява прегледите по изпълнението му, както и обсъжданията на пропуски и грешки. Те също се документират и служат за справки при изготвяне на следващите планове за третиране на риска.

Със сигурност може да се твърди, че планът за третиране активно съдейства за ефективното управление на риска, както и за цялостния фирмен мениджмънт. Нещо повече, наличието на този план осигурява доверието на доставчици, клиенти, банки и застрахователи, които високо ценят сериозното отношение към рисковата проблематика и нейното своевременно, компетентно и адекватно решаване.

6) ВЪЗОБНОВЯЕМИ, ПОВТАРЯЩИ СЕ РИСКОВЕ

Периодично, макар и с различна честота, някои рискове отново се появяват, известни като възобновяеми. Спрямо тях е необходима адекватна готовност, тъй като са известни и опознати. В тази насока е особено полезна ретроспективната информация, чиито основни източници са документите, отразяващи:

- решения за предприети мерки по аварийно управление при предишни кризисни ситуации (внезапни природни бедствия, пожари, загуби на клиенти, доставчици и пр.);

● резултати от изпълнението на плановете за излизане от такива ситуации;

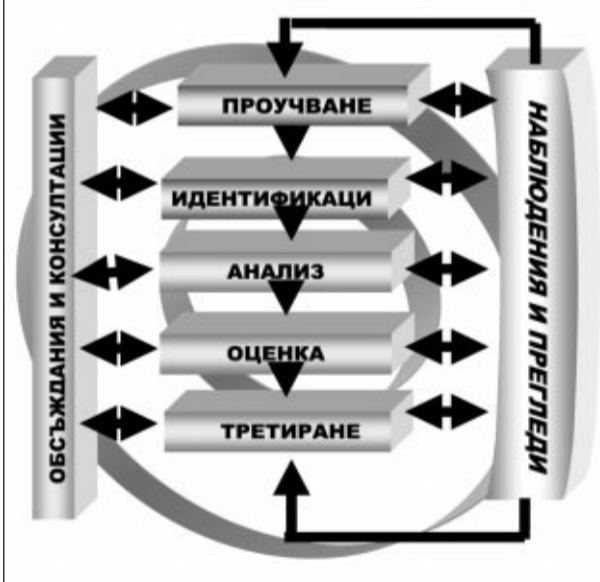
● резултати от идентификации, анализи и оценки на риска, на негови източници и ефекти.

Следователно коректно водената документация за случили се преди рискове подпомага бързото и ефективното им третиране. Тя предоставя изчерпателна информация за незабавни действия, ограничаващи или неутрализиращи негативни влияния и ефекти.

СТЪПКА 7. НАБЛЮДЕНИЕ И ПРЕГЛЕДИ

Както може да се устано-

Фигура 9.2. Стъпка 7. НАБЛЮДЕНИЕ И ПРЕГЛЕДИ

ви, Стъпка 7. Наблюдения и прегледи е присъща на всяка друга стъпка в процеса на управление на риска. Именно чрез нея се установява, че едни рискове са приоритетни, а други - не. Част от тях са динамични - с големи или незначителни последици, а други са статични, но с вероятност да се трансформират в действащи в съответствие с променящите се рискови обстоятелства. Може да се изтъкне, че малко на брой рискове са в статично състояние. Обратно, повечето от тях са в процес на непрекъсната промяна и конкретната честота. Други са нововъзникнали и непознати, които изискват специално внимание. Следователно всички рискове подлежат на постоянни наблюдения и прегледи, чиито резултати осигуряват надеждна основа за провеждане на постоянен и успешен мениджмънт.

Важно е да се отбележи, че изпълнението на плана по управление на риска подлежи на

ПЕРИОДИЧНИ ПРЕГЛЕДИ

в рамките на шестмесечен или едногодишен период. Нещо повече, тези прегледи са паралелни на прегледите по изпълнение на бизнес плана.

След така извършената подготовка за внедряване на управлението на риска се преминава към неговото приложение. В тази насока е препоръчително да се решат още три основни въпроса. Първият се отнася до участието в процеса на управлението на риска. Най-подходящият вариант е всички да са ангажирани с неговото приложение - собственици, мениджъри и персонал.

За разлика от големите организации в МСП отговорността за него не може, а и не е допустимо да се предоставя на външни лица. Най-малкото поради спецификата на осъществявания бизнес, ограничения му мащаб, липсата на достатъчен опит, както и на средства за хонорари за наемане на външни риск мениджъри. В тази насока

ГЛАВНАТА ОТГОВОРНОСТ

е на самите собственици. Те са тези, които най-добре познават рисковете, съпътстващи техния бизнес, срещу които могат да предприемат ефикасни действия. От особена важност е и вторият въпрос - къде управлението на риска трябва да се прилага? Отговорът е кратък, но достатъчно категоричен - на всички нива в организацията и в съот-

Оценъчният подход е приложим при всички случаи, позволяващи използването на количествени индикатори за измерване и съпоставяне на ефекти от рискове, отразени в плана по управление на риска и неговото ресурсно обезпечаване. По този начин е възможно съгласуването му с общия бизнес план, което допълнително уточнява и улеснява цялостната дейност на организацията.

ветствие с:

● изискванията на стратегията за развитие и на приетите планове за нейното изпълнение, вкл. тези за третиране и управление на риска;

● съобразяване с предвидените промени в производството на стоки/услуги, сключените сделки за покупко-продажби, заявените претенции и очаквания на клиентите, както и с поетите задължения по застрахователните договори.

Третият въпрос е във връзка с обсъждането и приемането на прилаганите

ПОДХОДИ ЗА ПРИЛОЖЕНИЕ

на риск мениджмънта - интуитивен, планов и оценъчен. Интуитивният подход е възможен при достатъчно натрупан опит за справяне с предишни рискове, чиито казуси са известни и не затрудняват решенията за предприемане на адекватни спрямо риска мерки. Този подход е предпочитан при внезапно възникнали и непредвидени рискове, налагащи спешни обсъждания за бързи реакции. При подобни обстоятелства и липса на време се предприемат решения в устна форма с цел възможно най-бързо овладяване на създадалата се ситуация.

Плановият подход е на ниво планиране на вече обсъдени и структуриран процес по управление на риска, т.е. по включените в него етапи/стъпки. В тази насока се използва натрупаният и документиран опит, наличната информация за предишни рискове и решения за предприети мерки за справяне с тях.

За първи път у нас се проведе форум на Европейската конфедерация CoESS

ЧАСТНАТА ОХРАНИТЕЛНА ДЕЙНОСТ В БЪЛГАРИЯ...

(Продължава от стр. 20)

Една от целите на CoESS е да се постигне хармонизиране на националните законодателства. По отношение на действащия у нас закон г-жа Митева изтъкна, че като всеки закон той може да бъде усъвършенстван, но така или иначе е очертал рамка, която позволява нормално функциониране на фирмите от сектора.

Във връзка с проектозакона за изменение на Закона за частната охранителна дейност от НАФТСО са работили активно със съответната парламентарна комисия и с представителите на МВР. Между първото и второто четене на закона в пленарната зала обаче законът е останал nedovършен. Ние обаче имаме нагласа да бъдем активни в диалога за създаване на все по-прецизно законодателство, което да гарантира доброто функциониране на бранша в

полза на обществото и клиентите, каза още г-жа Митева.

По отношение на „сивия“ сектор г-жа Митева заяви, че такъв наистина съществува и че този факт е известен на всички. Но една от целите на асоциацията е именно тази: чрез налагането на високи стандарти за качество в работата и на обща визия за предоставяването на частно-охранителни услуги да се ограничи неопояният бизнес, обобщил г-жа Митева.

Г-н Иван Иванов допълни, че в сега действащия закон не е регламентирана и не е включена дейността на фирми, които се занимават с монтиране на алармени системи. Така че ако някъде има „сива“ икономика, то тя до голяма степен се формира именно там.

Събитието отрази СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ